

Управління з гуманітарних питань
Краматорської міської ради
Центральна міська публічна бібліотека
Організаційно-методичний відділ

Практичні поради фахівцям

Випуск 13

Нотатки
до складання річного плану
роботи бібліотеки на 2020 рік

м. Краматорськ, 2019

Практичні поради фахівцям: Нотатки до складання річного плану роботи бібліотеки на 2020 рік. Вип.13 / Центральна міська публічна бібліотека; ДЦБ ім. О. Пушкіна; укладач заступник директора ЦМПБ Мельник Л.М.– Краматорськ, 2019. - 51 с.

Шановні колеги!

Перш ніж приступити до планування своєї роботи на майбутній рік пропонуємо замислитися та обговорити в своєму колективі таке цілком очевидне твердження: «Щоб розвиватися і бути потрібними громаді, публічні бібліотеки мають змінитися і надавати послуги якісніше». І надати відповідь на питання «Якими можуть бути критерії якості послуг вашої бібліотеки? Наскільки діяльність бібліотеки буде результативною, ефективною та стабільною, виходячи з реальних умов її функціонування?».

Послідовність дій для управління якістю роботи вашої бібліотеки:

- Визначення місії бібліотеки і основної групи користувачів;
- Виявлення наявних та очікуваних потреб користувачів;
- Установлення довготривалих цілей і короткострокових завдань;
- Створення послуг, адекватних потребам;
- Надання цих послуг на максимально високому рівні.

Інноваційність, креативність, відкритість і доступність для всіх, взаємоповага – ось цінності, які визначають сьогодення вашої бібліотеки.

Статті «Про взаємодію, функції та майбутнє професії»;

«За що фіни люблять бібліотеки»

<http://olga-methodlibkyiv.blogspot.com/>

Електронна бібліотека «Культура України»

Посібник «Сучасна публічна бібліотека від А до Я»

<http://elib.nlu.org.ua/>

Форми проведення інформаційно-просвітницьких, дозвільних заходів:

http://biblio-yarmarok.blogspot.com/p/blog-page_14.html

Родзинки бібліотечного досвіду Миколаївщини // Бібліотечний форум. 2019. № 3. С. 23-29.

Заходи, проекти з підтримки та розвитку читання:

- Застосування електронного формату ігор та змагань задля зацікавлення до бібліотек та читання молоді; на допомогу - сервіс «Umaigra» (umapalata.com/ui_ru/home.asp);

- Стаття «Як зробити книжку бажаною для молодого покоління?»

<http://olga-methodlibkyiv.blogspot.com/>

- Свято книги за межами бібліотек у велелюдних місцях, парках та скверах;
- Участь у міжнародних акціях підтримки читання: листопад - «Тотальний диктант»
березень – Міжнародний день читання вголос.

ВИКОРИСТАЙТЕ також в роботі зі складання Плану роботи на 2020 рік календарі ювілейних та пам'ятних дат:

* «Ювілейні та пам'ятні дати на 2020 рік» ([ОМВ ЦМПБ](#))

* «Календар знаменних та пам'ятних дат м. Краматорська на 2020 р.» ([ІБВ ЦМПБ](#))

* «Календар знаменних та пам'ятних дат Донецької області на 2020 р.» ([ІБВ ЦМПБ](#))

*** Проектна діяльність бібліотек. Корисні веб-ресурси**

1. Гранти [Електронний ресурс] : сайт Ресурсний центр ГУРТ: Інформуємо громадянське суспільство України. – Режим доступу : <https://gurt.org.ua/news/grants/> . – Назва з екрана.

2. Конкурси і гранти [Електронний ресурс] : сайт Громадські ініціативи України. – Режим доступу : <http://ngonetwork.org.ua/category/konkursy-ta-granty/> . – Назва з екрана.
3. Конкурси та гранти [Електронний ресурс] : сайт Громадський простір. – Режим доступу: <https://www.prostir.ua/category/grants/> – Назва з екрана.
4. Центр місцевої активності України [Електронний ресурс] : офіційний сайт Центру місцевої активності України. – Режим доступу : <http://www.lacenter.org.ua/> . – Назва з екрана.
5. Конкурси та гранти [Електронний ресурс] : сайт Відродження. – Режим доступу : <http://www.irf.ua/grants/contests/>. – Назва з екрана.
6. Агенція сталого розвитку ASTAR [Електронний ресурс] : офіційний сайт Агенція сталого розвитку ASTAR. – Режим доступу : <http://astar-agency.com/> . – Назва з екрана.
7. Програми проекти [Електронний ресурс] : сайт Українська бібліотечна асоціація. – Режим доступу : <https://ula.org.ua/255-programi-proekti> . – Назва з екрана.
8. Гранти [Електронний ресурс] : сайт Всеукраїнська асоціація сільських та селищних рад. – Режим доступу : <http://vassr.org/grants> . – Назва з екрана.
9. Велика ідея [Електронний ресурс] : сайт Велика ідея. – Режим доступу : <https://bigggidea.com/> . – Назва з екрана.
10. Пошук гранту: як і де знайти гроші на власний проект [Електронний ресурс] : сайт Studway. – Режим доступу : <https://studway.com.ua/poshuk-grantu/> . – Назва з екрана.
11. Гранти: щоденна шпаргалка грантошукачів [Електронний ресурс] : сайт «Захист» фонд громади міста Херсон. – Режим доступу : <http://zahyst.ks.ua/2015/06/granti-shhodenna-shpargalka-grantoshukachiv/> . – Назва з екрана.
12. Гранти <http://zrda.org/grants/>
13. Де шукати гранти дивіться ще й тут:
<https://invest.kh.ua/ua/grants/how-to-get-a-grant/1248-de-shukati-sponsoriv-i-granti>

14. Гарний матеріал щодо проектної діяльності і як написати заявку на грант

<http://zounb.zp.ua/proektna-diyalnist-bibliotek-zaporizkoyi-oblasti>

Творчої наснаги Вам та втілення усіх креативних проектів!

Допоміжні матеріали для складання планів роботи структурних підрозділів ЦСПБ на 2020 рік

I. Основні завдання та напрямки роботи публічних бібліотек на 2020 рік

- Головне завдання кожної з 15 бібліотек – не втратити читача, втримати його;
- Створення сучасних бібліотечних просторів, інноваційних центрів розвитку громад;
- Просвітницька функція бібліотеки залишається найважливішою;
- Використання ефективних форм бібліотечної роботи у досягненні «Цілей сталого розвитку: Україна»;
- Втілення в практику можливостей фандрейзингу та краудфандингу для реалізації сумісних з громадою проектів;
- Формування бібліотечних фондів у відповідності суспільним та індивідуальним інформаційним потребам;
- Співробітництво з громадськими організаціями для підвищення іміджу бібліотек та сприяння формуванню демократичного суспільства;
- Набуття соціального звучання меморіальної функції публічної бібліотеки, пов'язаної з подальшим розвитком бібліотечного краєзнавства;
- Постійне вдосконалення інформаційно-бібліографічного сервісу бібліотеки;
- Кожний бібліотечний працівник має безперервно підвищувати свою кваліфікацію для того, щоб наші індивідуальні професійні навички відповідали мінливим сучасним вимогам.

Сприяти інформаційній підтримці:

** державних національних програм:*

- Концепція якісних змін бібліотек задля забезпечення сталого розвитку України (до 2025 року) та Стратегія розвитку бібліотечної справи в Україні до 2025 року;
- Довгострокова стратегія розвитку української культури;
- Концепція Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на 2016 – 2020 роки;
- Державна цільова національно-культурна програма створення єдиної інформаційної системи «Бібліотека – XXI»;
- **Цілі сталого розвитку: Україна (2016-2030) – Національна доповідь:**
<http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku>

Приклади, як бібліотеки сприяють реалізації кожної із Цілей:

1. Подолання бідності в усіх її формах та усюди.

Бібліотеки сприяють реалізації цієї цілі шляхом надання: - доступу до інформації та ресурсів, що уможливають покращення людиною свого життя; - можливостей оволодіння новими навичками, потрібними для освіти та працевлаштування; - інформації уряду, громадянському суспільству, бізнесу для прийняття рішень щодо боротьби з бідністю.

2. Досягнення продовольчої безпеки, поліпшення харчування і сприяння сталому розвитку сільського господарства, подолання голоду.

Бібліотеки сприяють реалізації цієї цілі шляхом: - підтримання досліджень із сільського господарства, надання даних про більш продуктивні та сталі рослини; - надання доступу фермерам до онлайн-ресурсів, зокрема щодо цін на місцевих ринках, прогнозу погоди, інформації про нове обладнання.

3. Забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччю всіх у будь-якому віці.

Бібліотеки сприяють реалізації цієї цілі шляхом надання: - даних досліджень у медичних бібліотеках і бібліотеках лікарень для освіти та покращення медичної практики тих, хто зайнятий у сфері охорони здоров'я; - публічного доступу до інформації про здоров'я і здоровий спосіб життя, допомагаючи людям залишатися здоровими.

4. *Забезпечення всеохопної і справедливої якісної освіти та заохочення до навчання впродовж усього життя для всіх.*

Бібліотеки сприяють реалізації цієї цілі, пропонуючи: - спеціальних працівників, які опікуються ранньою грамотністю та навчанням протягом життя; - доступ студентам до інформації та результатів досліджень; - інклюзивний простір, де вартість не перешкоджає отриманню нових знань та навичок.

5. *Забезпечення гендерної рівності.*

Бібліотеки сприяють реалізації цієї цілі, пропонуючи: - безпечне і гостинне місце для зустрічей і спілкування; - програми і послуги для задоволення потреб жінок і дівчат, зокрема щодо їхніх прав чи здоров'я; - доступ до інформації та інформаційно-комунікаційних технологій, що допомагають жінкам опанувати бізнесові навички.

6-7. *Чиста вода та належні санітарні умови. Використання відновлювальної енергії. Забезпечення наявності та раціонального використання водних ресурсів та санітарії для всіх. Забезпечення доступу до недорогих, надійних, стійких і сучасних джерел енергії для всіх.*

Бібліотеки сприяють реалізації цієї цілі, надаючи: - доступ до якісної інформації, що сприяє реалізації місцевих проектів із раціонального використання водних ресурсів та щодо санітарії; - вільний і надійний доступ до електроенергії для читання, навчання та роботи; - місцевій владі, дослідникам, бізнесменам і власникам нерухомого майна доступ до якісної інформації, що стосується сучасної відновлювальної енергії.

8. Сприяння поступальному, всеохопному та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх.

Бібліотеки сприяють реалізації цієї цілі, надаючи доступ до інформації та можливості для оволодіння навичками, необхідними для пошуку та отримання роботи, досягнення успіхів на кращій роботі.

9. Створення інфраструктури, сприяння всеохопній і сталій індустріалізації та інноваціям.

Бібліотеки сприяють реалізації цієї цілі, пропонуючи: - розгалужену інфраструктуру публічних і науково-дослідних бібліотек та досвідчених бібліотечних фахівців; - гостинний та інклюзивний публічний простір; - доступ до інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема швидкісного Інтернету, якого може не бути в інших місцях.

10. Зменшення нерівності всередині країн і між ними.

Бібліотеки сприяють реалізації цієї цілі, пропонуючи: - нейтральне та гостинне середовище, відкрите для навчання всім, включно з особливими групами, такими як мігранти, біженці, меншини, корінне населення, люди з інвалідністю; - рівний доступ до інформації, що підтримує соціальне, політичне та економічне залучення.

11. Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст і населених пунктів.

Бібліотеки сприяють реалізації цієї цілі, бо є інституціями: - яким довіряють як таким, що віддані промоції культурного залучення та взаєморозуміння; - які документують і зберігають для наступних поколінь культурне надбання.

12-15. Відповідальне споживання. Захист планети. Забезпечення життя під водою. Забезпечення життя на землі. Забезпечення переходу до раціональних моделей

споживання і виробництва. Вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та її наслідками. Збереження та раціональне використання океанів, морів і морських ресурсів в інтересах сталого розвитку. Захист і відновлення екосистем суші та сприяння їх раціональному використанню, розумне лісокористування, боротьба з опустелюванням, припинення процесу деградації земель та сприяння їх відновленню, запобігання зникненню різноманіття.

Бібліотеки сприяють реалізації цієї цілі шляхом: - стійкої системи поширення та обміну матеріалами про зменшення відходів; - надання історичних записів щодо змін узбережжя та використання земель; - надання даних досліджень щодо зміни клімату для формування відповідної політики; - інформування місцевих і національного рівня владних структур для прийняття рішень щодо мисливства, риболовства, використання земель, раціонального використання водних ресурсів.

16. Сприяння побудові миролюбного і відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних і заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях.

Бібліотеки сприяють реалізації цієї цілі, пропонуючи: - публічний доступ до інформації про уряд, громадянське суспільство та інші інституції; - навчання навичок, необхідних для розуміння та використання цієї інформації; - інклюзивне, політично нейтральне середовище для людей, де вони можуть збиратися та організовуватися.

17. Зміцнення засобів реалізації й активізація глобального партнерства для стійкого розвитку.

Бібліотеки сприяють реалізації цієї цілі, пропонуючи глобальну мережу інституцій, укоріненіх у громадах, з метою підтримання планів місцевого розвитку.

!!! Рекомендуємо також ознайомитися з національною доповіддю

Цілі сталого розвитку для дітей України

<http://www.chl.kiev.ua/Default.aspx?id=6589>

Сприяти інформаційній підтримці:

**** обласних програм:***

- Стратегія розвитку Донецької області на період до 2020 року;
- Регіональна комплексна програма «Молодь і сім'я Донеччини. 2016-2020 роки»;
- Програма правової освіти населення Донецької області на 2016 – 2020 роки;

**** міських програм:***

- Програма правової освіти населення міста Краматорська на 2016 – 2020 роки;
- Програма «Молодь. Сім'я» на 2018 – 2020 роки;
- Програма попередження надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру та забезпечення пожежної безпеки на території м. Краматорська на 2017 – 2020 роки;
- Програма розвитку фізичної культури та спорту на 2017 – 2021 роки;
- Програма розвитку футболу на 2017 – 2020 роки;
- Програма охорони тваринного світу та регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами у м. Краматорську на 2018 – 2020 роки;
- Програма зайнятості населення м. Краматорська на 2018 – 2020 роки;
- Програма "Краматорськ – комфортне та безпечне місто" на 2018 – 2023 роки;
- Програма розвитку освіти на території м. Краматорськ на 2017 – 2020 роки;
- Програма розвитку культури і туризму на 2019 – 2021 роки;

*** Державний конкурс:**

- Всеукраїнський конкурс «Лідер читання» (червень – вересень);
- Конкурси Міністерства культури України та УБА: «Краща бібліотека року 2020»;

*** Обласний конкурс:**

- «Я - майбутнє Донеччини» (діти) (червень – вересень);
- Регіональний конкурс «Бібліотека в громадах: історії успіху» (усі бібліотеки) (квітень – вересень);

*** Міжнародні Десятиріччя:**

- 2013 – 2022 роки – Десятиліття зближення культур;
- 2010 – 2020 рр. – Десятиліття Організації Об'єднаних Націй, присвячене пустелям та боротьбі з опустеленням;
- 2011 – 2020 р. – Десятиліття дій з безпеки дорожнього руху (оголосила Генеральна Асамблея ООН (травень 2011 р.);
- 2014 – 2024 рр.- Десятиліття стійкої енергетики для всіх;
 - 2016 – 2025 роки – Десятиліття дій Організації Об'єднаних Націй з проблем харчування;

- За ініціативи **ЮНЕСКО** щорічно відзначається Міжнародний тиждень медійної грамотності (листопад);

*** ООН оголосила 2020 рік:**

- * Рік водних ресурсів;
- * Рік фермерських угідь;
- * Рік енергетики для всіх в Україні;

- * **2020 рік** оголошено також Міжнародним роком здоров'я рослин (International Year of Plant Health);

*** В Україні 2020-й рік:**

- Рік Європи в Україні;
<https://www.prostir.ua/?organization=evropejskyj-vybir>
- Десятиріччя української мови 2018–2027 рр.;

- У 2020 році планується проведення перепису населення України.

***Значимі події України 2020 року, що відзначатимуться на державному рівні:**

- Вшанування подвигу учасників Революції Гідності та увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні на період до 2020 року;
- Відзначення 100-річчя подій Української революції 1917–1921 років та вшанування пам'яті її учасників на період до 2021 року;
- Також відзначатимуться ювілеї:
 - 450 років з дня народження Памво Беринди – відомого українського лексикографа, мовознавця, який залишив по собі великий літературний доробок та неабияк вплинув на розвиток національної літератури.
 - 175 років з дня народження Олени Косач – тітки Лесі Українки. Вона є авторкою низки гумористичних та історичних віршів, декількох поем.
 - 125 років з дня народження Максима Рильського – дуже відомого українського поета, перекладача та мовознавця.
 -

1.1. Бюджет робочого часу:

Кількість робочих днів для читачів у 2020 році складає:

- ЦМПБ, бібліотека ім. А.Чехова **працюють без вихідних – 355 днів**;
- ДЦБ ім. О.Пушкіна, філ. № 19 **працюють з одним вихідним днем – 303 дні**;
- бібліотеки-філії №№ 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 18 – **два вихідних – 251 день** (там, де працює один бібліотекар – 24 кал. дні – щорічна відпустка)

* Витрата робочого часу на одного робітника в рік становить:

2002 години - 192 години (основна відпустка) – 48 годин (у середньому додаткова відпустка згідно колдоговору) – 40 годин (тимчасова непрацездатність) = **1722 години**.
Загальний фонд робочого часу ЦСПБ на 2020 рік складає **139482 години**.

II. Планові показники по обслуговуванню на 2020 рік

III. Організація бібліотечного обслуговування

3.1. Діяльність з просування книги та читання, позиціонування та реклама послуг публічної бібліотеки

1. Реклама бібліотечних послуг вести шляхом індивідуальних бесід з користувачами – кількість;
2. Організувати рекламні кампанії:
 - наприклад, медіа-мости з письменниками;
 - просвітницькі акції;
 - фестиваль соціальних активностей «Толока добрих ідей» тощо;
3. Надання інформації до ЗМІ – кількість;
4. Оформлення внутрішньої реклами (розробка та оформлення нових стендів, редагування діючих тощо; наприклад, тренд-банер «Читав і вам раджу»);
5. Продовжити ведення :
 - альбомів, фото літописів, порт фоліо тощо;
6. Розробити й видати:
 - плакат в бібліотечному форматі;
 - інформаційні листівки;
 - рекламні буклети;
 - прес-релізи для ЗМІ;
 - афіші-анонси масових заходів;
 - закладки-нагадування;
 - візитні картки тощо;
7. Комплексні форми просування книги і читання:
 - «День читацьких задовольень», «День з письменником», «День літературного гурмана», «Несумна класика», «День читача».

- Просування книги і читання в транспорті і місцях відпочинку - «Літературна альтанка у парку», «Читаючий бульвар», «Книжкова алея», «Читай-дворик», літературні читання «На сходах», «Літній читальний зал під відкритим небом», «З книжкою на лавці», «Книга в дорогу!», «Читаємо без зупинки», «Читаючий маршрут», «Літературний автобус» та ін.

- Конкурси творчих робіт - «Читаємо активно, творимо креативно», «З книгою по життю».

- Віртуальна реклама «Читаємо з розумом».
- Конкурс читацьких уподобань «Лідер читання року», «Твій вибір, читачу!».
- Креатив-конкурс «Молоде обличчя читаючої країни»
- Фотоконкурс «Фотографія з улюбленою книгою», «Місто читає».
- Літературна ігротека «Фольклорний кошик» (казки, загадки, прислів'я).
- Читання віршів по колу «Поетична карусель».
- Читання віршів, під музичний супровід «Літературне караоке».
- Поетичний експромт «Читаємо і складаємо вірші про осінь, зиму, літо, весну...», «Конкурс буриме».
- Виставка – реклама «Краща книга року, виставка - дебют (демонструються книги переможниці різних Всеукраїнських, регіональних конкурсів, або конкурсу читацьких думок).
- Осінні читання («Осінь в читаючому місті» або «Осінній марафон читання»), головною темою яких стануть твори про осінь та інші пори року.
- Клуб, об'єднання, гурток, цикл літературного читання «Буквоїжка» (заходи до ювілейних дат вітчизняних і зарубіжних письменників).
- День нової книги «Новій книзі відкриються серця».

• ***Всеукраїнський тиждень дитячого читання «Веселкові дні книжкового Тижня» (18.03-24.03)***

***Поради ДЦБ ім. О. Пушкіна до тижня:**

- **PR-акція** напередодні проведення тижня - різноманітні заходи, спрямовані на підвищення популярності бібліотеки (книги, письменника) і її (його) впізнаваність. Дуже важливо, щоб про проведення Тижня дізналося якомога більше учнів, педагогів, батьків. А в цьому можуть допомогти рекламні видання бібліотеки: плакати, запрошення, листівки, книжкові закладки афіші, буклети, дайджести, реклама у соцмережах тощо.

- Проведення **дискусії**, підібравши для обговорення короткі оповідання або повісті, організація **конкурсу** на кращу розповідь про роман чи повість. На заключному заході Тижня організувати нагородження переможців.

- **Аукціон літературний** - літературна гра, де копіюються правила справжніх аукціонів: виграє той, той хто дасть правильну відповідь на запропоноване запитання, буде останнім і найповнішим. У «торги» вступають знавці літературних творів. Самі начитані отримують можливість «купити» книгу. Для проведення гри необхідно заготовити книги для «продажу», а також питання, на які буде запропоновано відповісти учасникам аукціону. Наприклад: перерахувати назви книг, де в назвах зустрічається цифра (колір, ім'я, місто, кличка тварини, географічна назва і т. Д.). На аукціон можуть, виставлені і «речі» літературних героїв.

- **Бенефіс книги, письменника** - це захід, що влаштовується на честь однієї книги, одного письменника. Тут можна оформити книжкову виставку, приготувати літературну вікторину, супроводжуючи музичними номерами, презентаціями, відеороликами.

- **Бібліо-кафе** - форма заходу, побудованого на кшталт кафе, де в меню замість блюд подаються книги. У «Бібліоменю» входять книги на будь-який смак і тему: від невігадливих книжкових страв до найсмачніших і вишуканих.

- **Бібліо-огляд контрастний** - огляд, в який включені книги різні і контрастні за стилем, жанром, темою (драйв-книга, релакс-книга, еліт-книга, статус-книга, книга-шок, книга-сенсація тощо)

- **Зіркова година** - захід в ігровій формі, проводиться по певній темі. Складається з 3 турів: в 1 і 2 тур гравці отримують зірку, в наступний тур проходять гравці, які отримали більше всіх зірок; в 3 тур проходять 2 учасники, їм дається завдання скласти якомога більше слів з слова, відповідного заявленої теми. Перемагає той, хто складе більше слів.

- **Каламбур літературний** - захід, присвячений письменникам-однофамільцям або різним творам з однаковим сюжетом різних значень одного і того ж слова (або двох) з метою створити комічне враження.

- **Калейдоскоп** - захід, побудований зі швидкою зміною малих форм масової роботи (вікторина, інформхвилинка, бліц, мінісценка, мініогляд).

- **Літературне лото** - змагання в знанні літератури за правилами традиційного лото. У лото грають дві команди з однаковою кількістю гравців. Представник команди вибирає із задалегідь підготовленого набору картку із завданням і зачитує вголос. Завдання на картках - тексти з літературних творів різних авторів. За стилем оповіді і змістом гравці повинні визначити, звідки взято ці рядки, і хто їх автор. Якщо відповідь, на думку журі, вірна, то гравець заштриховує одну клітку свого ігрового поля. Виграє та команда, яка заштриховує раніше і більшу частину клітин свого поля.

- **Музей літературний** - захід, що розповідає про якість рідкісних маловідомих фактів, відомостей в галузі літератури (книги, які користувалися популярністю в минулому, незаслужено забуті книги, що читали наші батьки). Захід можна присвятити сторінкам біографій письменників, книг, літературних жанрів.

Тематичні дні Тижня:

Перший день - *червоний*: «В гостях у Червоного капелюшка».

Організувати книжкову виставку «Книжка в червоній обкладинці». Гра «Суперказковий кросворд», запропонувати рекомендаційний список «Банка книжкового джему» - для тих, хто не знає, яку книгу почитати. Призи учасникам які прийшли в червоному одязі!

Далі:

- *зелений* «Подорож до зелених фей».

Організувати театралізовані вікторини, ігри, загадки про природу, виставку книг з «зеленими» назвами («Чарівник Смарагдового міста» О. Волков, «П'ятеро зі стручка» Г.-Х. Андерсена та ін.), Зелений одяг відвідувачів вітається.

- *фіолетовий*. Оформлений в фіолетовому кольорі.

- *жовтий*. Можна провести ігрову літературну подорож по «дорозі з жовтої цегли». Учасники зможуть згадати назви літературних творів, в яких присутній жовтий або золотий колір, «зловити» золоту рибку, відгадати загадки, домалювати карту Жовтої країни. За кожен правильну відповідь отримати жовте сонечко або смайлик з паперу. Організувати виставку книг з «жовтими» і «золотими» назвами.

- *помаранчевий*. Підготувати КВК «Помаранчевей настрій», гра «Помаранчеві загадки», конкурси: на кращий помаранчевий малюнок «Перенеси помаранчевий предмет», «Збери букет з помаранчевого листя». Запропонувати фрагмент веселого мультфільму «Рудий, рудий, веснянкуватий».

- день забарвлений в *синій* колір: «Казки з синьої скриньки». (книжкова виставка «Казки і легенди України», оформлена в синьо-блакитному кольорі, вікторина, де завдання можна дістати прямо з синьої скриньки, тощо)

Бажано фотографувати та широко рекламувати заходи тижня на web - сторінках бібліотек, у соц. мережах, ЗМІ.

Заходи до Всеукраїнського дня бібліотек:

****Декада популяризації бібліотек та бібліотечної професії
«Публічна бібліотека – простір для життя» (21.09 – 30.09)***

****Поради ДЦБ ім. О. Пушкіна до декади:***

Клуб волонтерів 3D, мета якого - допомога в проведенні заходів для дітей з дитячих садків, соціальних центрів, інтернатів тощо.

Клуб вихідного дня «Бібліотека збирає друзів».

Френд-акція «Відкрита бібліотека». Девіз акції: «Читай смачно! Грай грамотно! Живи яскраво!» (запрошення до бібліотеки та розповсюдження рекламної продукції. Залучаються волонтери).

Проект «Я - бібліотекар» (День самоуправління, акції, бібл. уроки, інформаційні години, флеш-моби, волонтерство тощо)

Конкурс «Vivat, бібліотеко!» - найкраще привітання від читачів до Дня бібліотек.

Конкурс віршів про бібліотеку серед її читачів «Посвята бібліотеці»

Бібліотечний Non Stop – присвячений будь-якому святу, події. Весь день бібліотека являє собою майданчик для відкритого інтерактивного спілкування з цікавими людьми, творчими колективами, ГО, ЗМІ, різними фахівцями тощо.

«Марафон культурних подій». Цикл заходів під загальною назвою.

Bookchallenge (в дослівному перекладі «книжковий виклик») - відносно нова форма розваги серед молодіжної аудиторії. Активні читачі підхопили це віяння моди, поширивши його на книги і читання, і кидають один одному або собі такі, наприклад, «книжкові виклики», як прочитати за рік певну кількість книг - 10, 50 або 100.

Бліц-опитування відомих людей міста про улюблені книги їхнього дитинства «Час читати». На основі даних опитування оформити виставку книг. Найбільш ефективно дана форма роботи проявляє себе в соціальних мережах, поширюючись як вірусна реклама. Бібліотекам вона може бути корисна для пропаганди

читання, спілкування з читачами і підвищення обізнаності про заснування.

****Тиждень «Медіа грамотна громада – місія здійснення»
(17.11 – 23.11)***

Рекомендуємо:

- Використати посібник «Практична медіаграмотність. Посібник для бібліотекарів»

<http://aup.com.ua/books/mbm/>

- Підбірка актуальних ресурсів з медіа грамотності

<https://gurt.org.ua/articles/42722/>

3.2. Реалізація маркетингової концепції діяльності ЦСПБ

3.2.1. Вивчення соціокультурного оточення потенціальних та реальних користувачів

Прийняти участь у:

- Всеукраїнські соціологічні та моніторингові дослідження:

* «Краща книга року — 2020»;

- Регіональний моніторинг «Бібліотека: ціннісні молодіжні орієнтири» - березень;

- Загальносистемні соціологічні дослідження:

* Опитування: «Молодий читач і сучасна українська література» – 1 кв.;

* Локальна розвідка: «Через що читач лишає бібліотеку?» – 3
- 4 кв.

**** Організувати поза стаціонарне обслуговування користувачів за допомогою:***

- бібліотечних пунктів – кількість;

- книгоношення – кількість;

- виїзних читальних залів, залів періодики – кількість;

- читаючих майданчиків, скверів тощо – кількість;

3.2.2. Творчі акції. Проекти. Програми. Конкурси. Заходи з популяризації літератури

Пропонуємо:

- Створення он-лайн клубу для батьків «Банк родинного читання» http://biblio-yarmarok.blogspot.com/p/blog-page_14.html
- Спецпроект Українського осередку Міжнародного ПЕН-клубу “Від Сквороди до сьогодні: 100 знакових творів українською мовою” <http://pen.org.ua/>

Проекти:

- УБА – діяльність пунктів доступу громадян до офіційної інформації (ПДГ) (ЦМПБ, б-ф № 6, 8, 17);
- Проект Української бібліотечної асоціації “*Все про Європу: читай, слухай, дізнавайся в пунктах європейської інформації в бібліотеках*” (за підтримки Європейського Союзу (програма «Еразмус+»)) – діяльність Пункту європейської інформації (ЦМПБ);
- Проект програми «Бібліоміст» - «Інформаційно-дозвільний центр підтримки та розвитку молоді «Будуємо майбутнє разом» (ЦМПБ);
- Проект програми «Бібліоміст» та фестивалю Docudays UA – «Кіноклуб медіапросвіти з прав людини Docudays UA» (б-ф № 6);

Програми:

- ЦМПБ - «Кидай все та читай»;
- ДЦБ ім. О. Пушкіна - «Місто читає дітям»;

Місячник популяризації літератури:

- «Україна – це Європа, і так має бути завжди!» -
13.05 – 13.06;

Декади:

- «Україна в мене в серці – не лише на мапі» -
20.01 – 29.01;
- «Україна є, була і буде! Вже її нікому не здолати!» -
15.08-24.08;

- «Публічна бібліотека – простір для життя» - **21.09-30.09;**
- «Шануймо мову українську, як найбагатше надбання своє» - **05.11-14.11;**

Тижні:

- Всеукраїнський тиждень дитячого читання «Веселкові дня книжкового Тижня» (**18.03-24.03**);
- «Вже час прийшов для нас – природі послужити» (екологія) - **20.04 – 26.04;**
«Це святе травневе свято треба серцем відчувати» (до 75- річчя Перемоги) - **04.05 – 10.05;**
- «Не дай зламати життя дитині» (протиція булінгу) – **15.09 – 21.09;**
- «Тут моє коріння, дерево родинне» (до Дня міста Краматорська) – **18.09 – 25.09;**
- «Достойний ти слави своїх батьків, відважний вкраїнський воїне, нащадку славних козаків» - **10.10 – 17.10;**
- «Медіаграмотна громада: місія здійсненна» (Міжнародний тиждень медійної та інформаційної грамотності) – **17.11 – 23.11;**
- «Є право – є надія» (всеукраїнський тиждень популяризації правових знань) - **08.12- 14.12;**

Читання:

- **Краєзнавчі читання** «Донеччино моя, моя ти батьківщино, тобі любов моя і всі мої чуття.
- (січень - грудень);
- звернути увагу на знаменні дати та події в календарях знаменних дат на 2020 рік по Краматорську та Донецькій області в цілому!
- **Шевченківські читання** «Моя стежина до Шевченка» (січень - грудень);
- **Лесині читання** «Вогонь її пісень не згасять літ» (до 150-річчя з дня народження Лесі Українки 25 лютого 2021 р.) (січень-грудень);

- *Екологічні читання* «Формування екологічного мислення — вимога сучасності» (січень – грудень);

3.3. Соціокультурна діяльність

3.3.1. Участь бібліотек в реалізації загальноміських програм

1. Соціальна підтримка інвалідів, малозабезпечених верств населення. Ветеран

Цикл заходів:

«Добро і милосердя єднають серця і душі»

- Міжнародний день боротьби за права інвалідів (05.05);
- Міжнародний день людей похилого віку, День ветерана (01.10);
- Міжнародний день інвалідів (03.12);
- Цикл вшанування воїнів-інтернаціоналістів *«Не загасимо свічу пам'яті»*;

«Ветеран»

- 1) До Дня Перемоги, Днів пам'яті та примирення:
 - Тиждень «Це святе травневе свято треба серцем відчувати» - **04.05 – 10.05**;
- 2) До Дня визволення м. Краматорська (**06.09**), України (**28.10**) від фашистських загарбників;
 - * Обслуговування на дому;
 - * Організація курсів з навчання літніх людей комп'ютерної грамотності, залучення їх до реалізації соціальних проєктів разом з бібліотекою тощо;

2. Продовжити участь в реалізації міської Програми
«Молодь. Сім'я»

Цикли заходів:

«Народжені незалежними»

Творчий проект для підлітків 14-17 років «Школа дорослого життя» (проведення практикумів, майстер-класів, ділових ігор, проектних марафонів, екскурсій, квестів, лекторіїв та тренінгів в рамках рубрик «Вживання», «Творчість», «Спілкування») – порада ДЦБ.

«Обери своє майбутнє – обери свою професію»

****Поради ДЦБ ім. О. Пушкіна:***

- Соціально-інформаційний проект «Формула життєвого успіху» (для учнів 8-9 класів). Надати уявлення про професії, допомогти виявити здібності до певного виду діяльності через різні тести і тренінги. Організувати відвідування різних установ і підприємств. Запрошувати до співпраці фахівців із різних сфер діяльності.

**«Толерантність – це повага права іншого бути таким,
яким він є» (до Міжнародного дня толерантності – 16
листопада)**

- Книжкова виставка - заклик «Будьмо толерантні».
- Акція «Обійму безкоштовно».
- Виставка малюнків «На доброму серці тримається світ» тощо.
- Перегляд відео- презентації «Толерантність як основа сучасного світу».
- Перегляд дитячого мультфільму про толерантність «Ласкаво просимо».
- Діалоговий майданчик «Толерантність у середовищі підлітків».

- Проведення конкурсу малюнків, колажів «Толерантність єднає всіх».
- **Тиждень протидії булінгу «Не дай зламати життя дитині» - 15.09 – 21.09;**
 - Бесіди за участю працівників юстиції : «Як протидіяти булінгу», «Булінг у дитячому середовищі», «Як не стати жертвою булінгу».
 - Акція «Стоп булінг!», «Разом проти булінгу».
 - Консультація психолога «Захисти себе від цькування».
 - Тренінг «Кібербулінг» (працівник кіберполіції).
 - Години спілкування «Вчимось спілкуватися», «Конфліктам – ні!».
 - Флешмоб «Ми проти насильства».
 - Бесіда – тренінг «Віртуальний терор: тролінг і кібербулінг».
 - Перегляд відеороликів «Нік Вуйчич про булінг у школі», «Булінг у школі та як з ним боротися – говоримо з Уповноваженим Президента України..», «Зупиніться!!! МОЯ Історія про Булінг і Кібербулінг».

«Моя сім'я – моя обитель» (сім'я), «Берегиня роду, захисниця рідної землі»

(до Міжнародного жіночого дня 8 березня; до Дня матері; до Міжнародного дня сім'ї, Дня сім'ї в Україні)

*** Рекомендації ДЦБ ім. О. Пушкіна:**

У роботі бажано використовувати програмний метод. Це виражається в координації практичної діяльності з різними організаціями, що здійснюють роботу з сім'єю, з навчальними закладами міста, дошкільними установами, підлітковими клубами, студіями художньої творчості, залученні до спільної роботи спеціалістів. Програми можуть бути не підкріплені фінансово. Працювати за програмою можна в міру власних можливостей, залучаючи також до співпраці спонсорів, підприємців. Така співпраця сприяє хорошим результатам.

Планувати і проводити спільні заходи для педагогів, вихователів – організаторів дитячого читання. Проводити інформаційну роботу: Дні фахівців, Дні інформації, складати інформаційні, рекомендаційні списки літератури.

Активізувати рекомендаційну бібліографію. Наприклад рекомендаційні списки «Радісне читання» для 5-6 класів, «В сімейному колі» - для дітей і їх батьків, пам'ятка для батьків «Навчіть дитину любити книгу» та ін.

Форми і методи роботи з батьками:

- Книжкові виставки, тематичні полицки, зокрема «Для вас, батьки», «Батьківська педагогіка», «Батьки творять майбутнє своїх дітей», «Складна наука – Батьківство», «Батькам на теми виховання», «Сімейне читання – добра традиція» та ін.
- Виступи з бесідами на батьківських зборах: «Що читають ваші діти», «Як виховувати любов до читання дітей в сім'ї», «Як зацікавити дітей читанням», «Спільними зусиллями виховуємо любов до читання», «Книга і комп'ютер в житті дитини», «Діти в світі інформації», «Основні педагогічні умови виховання читача в сім'ї», «Періодичні видання для дітей», «Родинне спілкування батьків і дітей: його треба вміти організувати», «Батьки збагачуються тим, що віддають дітям», «Сучасний учень і культура читання» тощо.
- Бесіди для мам в жіночих консультаціях: «Традиції і звичаї українського народу у вихованні дітей», «Пора колискових пісень», «Читання зробить дитину щасливою» та ін.
- Огляди нової дитячої літератури, огляди нових друкованих матеріалів з питань дитячого читання.
- Індивідуальна робота з батьками (бесіди, поради, консультації).
- Опитування, анкетування, аналізи читацьких формулярів.
- Виховні заходи разом з батьками «Тато, мама, я – читаюча сім'я»:

-Батьківські посиденьки «Ввійдемо в світ книги разом ...».

- Дні батьків в бібліотеці.
- Клуб вихідного дня «Відпочивай-ка!» (для дітей і їх батьків).
- Родинне свято «Сімейні реліквії».
- Круглий стіл «Духовність: потреби й інтереси дітей, батьків, сім'ї».
- День сім'ї «Формування підвалин духовності».
- «Дерево книжкових уподобань» Улюблені книги батьків в дитинстві.

«Діти»

(на допомогу позакласному читанню; літні читання; до Міжнародного дня захисту дітей)

***Поради ДЦБ ім. О. Пушкіна:**

*** Послуги «Бібліотечного гувернера»:**

- ГПД у бібліотеці;
- Школа виконання домашніх завдань – до неї можна залучити вчителів-пенсіонерів, дітей-волонтерів, бібліотекарей-педагогів;
- Літній бібліосад, в якому батьки на деякий час можуть залишити своїх дітей, а бібліотекарі організують для них цікаве дозвілля.
- Мовні курси.

Програма літніх читань:

- **Обласний дитячий КнигоFest «Читай без обмежень» - червень.**

Пропонувати дітям програму читання, максимально відповідну до їх інтересів. Планувати програму як на великі групи дітей так і на маленькі, використовуючи сучасні технології. Програма передбачає індивідуальну і масову роботу з дітьми з використанням таких форм, як: бесіди про прочитані книги, обговорення, огляди, гучні читання, літературні вікторини та ігри, книжкові виставки, свята, конкурси малюнків та поробок, відео перегляди, перегляд фільмів, тощо. До здійснення програми літнього читання можна залучити волонтерів.

Бажано організувати відкриті майданчики. Це можуть бути: читальні зали під відкритим небом; «Літературні галявинки» і

«Літературні лавки» з барвистими книгами і журналами; конкурси, рухливі ігри, веселі старты, свята здоров'я, розважальні програми. Актуальним буде проведення заходів по правилам дорожнього руху, безпеки життєдіяльності із залученням фахівців.

Головним завданням бібліотекаря є - допомога дітям знайти потрібні матеріали (підготувати тематичні списки літератури, підібрати сучасну літературу за інтересами, допомагати у підборі книг зі списків за шкільною програмою) і отримати задоволення від відвідування бібліотеки, а не стежити за тим, як читачі дотримуються правил програми читання.

Святково-розважальна програма «День ледарів»: всі бажаючі зможуть «побайдикувати» і водночас продуктивно відпочити. День починається з перепочинку «Поза мережею». Пропонується добровільно відмовитися від гаджетів і Інтернету і зануритися в пізнавальний світ настільних ігор.

Під час акції «Всесвітній день в'язання на публіці» - пропонується зв'язати теплу ковдру для бібліотеки.

Фізкульт-хвилинки «Пора підбадьоритися» - всі виконують нескладні вправи під музику.

Зустріч-презентація нових книг «Книжковий сомельє». Веселу атмосферу Дня ледарів можуть доповнити словесні ігри. У фотозоні «В килимах» відвідувачі можуть зробити фотографії на тлі колись незмінних атрибутів будь-якої квартири. Для всіх бажаючих працюють «Ледачі майстер-класи» по нескладним виробам.

3. Популяризація здорового способу життя серед різних категорій населення, профілактика негативних звичок. Програма «Краматорськ – комфортне та безпечне місто»

Цикли заходів:

«Не дай СНІДу шанс!»

(Єдиний день інформації по ЦСПБ «Через обізнаність населення до подолання епідемії ВІЛ/СНІДу» - Всесвітній день боротьби з ВІЛ/СНІДом 01.12.2020 р.)

Вулична (інформаційна) акція ««Профілактика ВІЛ/СНІДу серед молоді»; тренінг-гра «Доросла розмова про ВІЛ/СНІД»;

- *«Шкідливі звички і їх вплив на здоров'я»*
- *«Спорт як здоровий спосіб життя»*
- Цикл заходів з основ безпеки життєдіяльності *«Безпечне життя в небезпечному світі» (протягом року);*

** Рекомендації ДЦБ ім. О.Пушкіна*

Ефективність роботи по популяризації основ здорового способу життя безпосередньо залежить від координування і об'єднання зусиль бібліотеки з іншими зацікавленими організаціями - установами освіти, медицини, прокуратурою, відділом у справах неповнолітніх тощо. Формувати правильне сприйняття користувачами фізичної культури і спорту.

Вечір-демонстрація людських можливостей «Жити і перемагати» (присвячений спортсменам-паролімпійцям).

Презентація віртуальної галереї «Зірки спорту» (присвяченої зіркам світового спорту).

Особливу увагу слід приділяти численним інтерактивним формам роботи:

- акції («Територія здоров'я», «Кинь курити!», «П'ять хвилин для здоров'я»), а також акції з прибирання та благоустрою відкритих спортивних майданчиків і дитячих майданчиків;

- акція «Книги - в лікарні»;

- бесіди з ігровими елементами, ситуаційні та психологічні ігри («Моє здоров'я - моє багатство», «Про цінності справжні і уявні», «Умій сказати –«ні»!), спрямовані на формування і вдосконалення вміння вести дискусію, відстоювати власну точку зору, працювати в групі;

- тренінги, психологічні практикуми (найчастіше проводити разом з фахівцем з відповідною освітою);

- дискусії, ток-шоу, перехрестя думок, годинник відвертої розмови, спір-годинник («Формула здоров'я», «Екстремальні види спорту: «за» чи «проти»);

- творчі конкурси (реklamних плакатів, фотоколажів, малюнків на асфальті, графіті, творів, слоганів). Всі ці заходи можна провести і в заочній формі (використовуючи можливості Інтернету, в тому числі, інформаційний простір свого сайту, блогу чи соц. мереж) з публічним підбиттям підсумків та нагородженням переможців;

- театралізовані вистави (заходи з елементами театралізації);

- інформ-досье, слайд-шоу («Знаменитості проти наркотиків», «Складові здоров'я»);

- години цікавих повідомлень «Спорт - на все життя!» "Спорт-екстрим", уроки здоров'я тощо.

4. Продовжити участь в реалізації Програми правової освіти населення міста Краматорська на 2016 – 2020 роки. Формування правової культури серед різних категорій населення

Цикл заходів:

«Правова культура як важливий елемент правової системи України»

Форми масових заходів: правова гра; вільна трибуна; правовий путівник; правовий діалог; правовий орієнтир тощо.

- Єдиний день інформації «Оберіг нашої державності» **(26.06)**
- Загальноукраїнський тиждень права «Є право – є надія» - **08.12-14.12**
- День Державного прапора України – **23.08**

**Рекомендації ДЦБ ім. О. Пушкіна:*

Для учнів 1-4 класів проводити бібліотечні уроки «Національні символи України», «Школа прав дитини», які ознайомлюють з символікою держави, основними положеннями Конвенції про права дитини через участь у вікторинах, конкурсах,

іграх – «Правова абетка», «Я малюю свої права», «Кожна дитина має право...», «Будуємо фортецю Закону».

В організації роботи з малюками опиратись на позитивний вплив сім'ї, налагоджували контакти з батьками та залучати їх до участі в родинних святах, конкурсах тощо.

Важливим завданням бібліотеки є допомога дошкільнятам та молодшим школярам у вивченні правил дорожнього руху.

Для читачів-учнів 5-9 класів у заходах право-виховного спрямування акцент робиться на ігрові форми: ситуативні ігри «За крок до біди», «Вчинки та наслідки», турнір знавців закону і права або турнір юних правознавців, брейн-ринг «Іменем закону», «Закон і я в Україні», правовий лабіринт «Чи я знаю свої права і обов'язки?»

Для юнацтва більш доречно організовувати заходи з використанням групових форм роботи та різноманітні рольові ігри, наприклад - «Судовий процес над шкідливими звичками». Для проведення даного заходу організуються три команди: «адвокати», «прокурори», «присяжні». В якості ситуацій, які пропонують до розгляду у суді, беруться уривки з добре усім відомих з творів.

«Громадянський форум». В основі форуму лежить зважений діалог, пошук відповідей на питання в процесі дискусії на соціально значиму тему. («Яка армія нам потрібна?», «Дитяча злочинність: де вихід?», «СНІД: як уповільнити епідемію?», «Корупція: як її перемогти і чи можливо?» тощо).

5. Формування екологічної культури населення міста

- Екологічні читання «Збережемо для нащадків: повітря, яким ми дихаємо» (січень – грудень)
- Тиждень популяризації літератури «Вже час прийшов для нас – природі послужити!» - 20.04 – 26.04
- **Цикл заходів «Чорнобильська трагедія – біль України»:**
 - Єдиний день Чорнобильської трагедії по ЦСПБ - 26.04.

**Поради ДЦБ ім. О. Пушкіна*

В просуванні книги і читання з екологічних знань, серед дітей та молоді поряд з традиційними формами бібліотечної роботи бажано використовувати інтерактивні, ігрові, командні форми заходів, що відповідатимуть динамічному ритму життя сучасної молоді. Це можуть бути ігри-подорожі, рольові природознавчі ігри, екологічні квести, брейн-ринги, костюмовані флеш-моби, вікторини, екологічні міні-спектаклі, змагальні заходи, конкурси фотографій, перегляди документальних фільмів про сучасний стан екології на планеті, малювання коміксів, конкурси віршів та плакатів на екологічні теми з подальшим нагородженням переможців.

«Екологічні фестивалі» допоможуть пропагувати екологічні знання через знайомство з літературними творами цього напрямку. (В рамках програми фестивалю можуть бути організовані «Зелені патрулі», «Екологічні десанти», які займуться прибиранням засміченої території, знімуть відеоролики про стан навколишнього середовища в своєму районному центрі або сільській місцевості, намалюють плакати, напишуть вірші про рідну природу тощо).

Одним з актуальних напрямків є розвиток екотуризму в поєднанні з краєзнавством. На основі вивчення краєзнавчої літератури молоддю може бути створений маршрут еко-стежки «Мій рідний край», «Відоме невідоме», «Веди мене, стежка» і т.д.

Активізувати інформаційно-бібліографічну роботу. Підготуйте книжкові закладки, листівки, буклети, пам'ятки, рекомендаційні списки з питань екології та охорони довкілля: «Книги письменників-натуралістів», «Сусіди по планеті», «Екологічний календар», «В екологію через книгу», «Екологічне асорті», путівник по ресурсах Інтернету.

Цикл читань «Читаємо разом з собакою».

Екологічні акції «Посади дерево», «Чисте селище», «Нагодуйте птахів взимку», «Юні захисники природи», акція добрих справ «Квітами посміхається Земля».

Фотосесія в бібліотеці «Фотографія з улюбленою книгою про природу».

Анкетування, опитування на визначення рівня екологічних знань, культури. Наприклад, «Як ти оцінюєш екологічну обстановку в нашій області, в своєму населеному пункті?», «Що тобі самому хотілося б організувати, зробити для поліпшення екологічної ситуації в твоєму місті (селищі)?»

3.3.2. Національно-патріотичне виховання, утвердження української громадянської ідентичності, формування патріотичної свідомості населення

***Цикл до року Української революції 1917-1921 рр. в Україні (100-річчя)**

«Міфи про українську революцію: відділити правду від вигадки»

- Урок “Лабораторія державотворення”;
- Урок самоврядування “ На сторожі прав і вольностей Української землі”;
- Літературний салон (бінарний урок – історія України й Українська література);
- Виставка – переосмислення «Бій за державність 1917 - 1921 років: розвідки, спомини, документи»;
- Літературний перегляд «Війна пройшла по їхніх долях» (Українська революція 1917-1921 років в художніх творах);
- Виставка – роздум «Перші кроки до національної державності: 1917 – 1921 роки»;
- урок «На порозі нової України».

1. До Дня Соборності України:

- Декада «Україна в мене в серці – не лише на мапі » (20.01 – 29.01)
- Конкурс на крашу віртуальну виставку «Ти будеш жити, Україно!»;

2. До Дня пам’яті героїв Крут:

Цикл заходів «Бій під Крутами: відомі й невідомі сторінки»

- вечір поезії «Станція Крути: зупинись і прислухайся...»;
- історична година «Крути! Крути! Мужність і посвята... Вірність, що міцніша понад смерть»;
- інтернет-подорож «Пам'ятай про Крути»;
- історико-патріотичні читання «Співаєм славу тим подіям»;
- година скорботи — «Червона калина на білому снігу»;
- вахта пам'яті «Вічна пам'ять в кетягах калини»;

3. Студентська революція на граніті-жовтень-1990 р Цикл «Молодь у боротьбі за відновлення української державності: Революція на граніті»

4. До Дня незалежності України

- Декада «Україна є, була і буде! Вже її нікому не здолати!»
(15.08-24.08)

5. До Дня захисника України: (14.10)

Цикл «Життя - Україні, честь - собі»

- ***Тиждень*** «Достойний ти слави своїх батьків, відважний український воїне, нащадку славних козаків!» **(10.10 - 17.10)**

6. До Дня Гідності та Свободи – 21.11

!!! Врахувати Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2017 р. № 574-р про затвердження ***Плану заходів із вшанування подвигу учасників Революції Гідності та увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні на період до 2020 року;***

Цикли заходів:

«Україна: незалежність, гідність, свобода»»;

«Небесна Сотня з нами» (до Дня Героїв Небесної Сотні);

7. До Дня пам'яті жертв голодоморів:

Цикл заходів: «Голодомор – чорна сповідь моєї Вітчизни»;

- вечір пам'яті «Дзвони 33-го»;
- година-реквієм «В руках, що виростили хліб не залишили і зернини...»;

- виставка пам'яті «Три колоски, закуті дротом»;
- інформаційна година «Безкровна війна проти українського народу».

****Поради ДЦБ ім. О. Пушкіна:***

Етнопрограма «Нація, культура, життя» в форматі «живої книги». В ролі «книг» виступають представники різних національностей, які живуть на території України. Вони розповідають про свої символи, обряди, звичаї, традиції, життєвий досвід. А також про стереотипи і забобони, пов'язані з їх національностями.

Родинне свято «Сімейні реліквії»

8. Цикл «Релігійні та народні свята»

3.3.3. Українська мова, культура, література

- ***Шевченківські читання «Вічний як народ» (березень)***
- ***Лесині читання «Я збагнула, що забуття не суджено мені» (до 150-річчя з дня народження Лесі Українки 25 лютого 2021 р.)***

- ***До Міжнародного Дня рідної мови (21.02)***

Цикл заходів «Магія рідного слова»

- ***До Всесвітнього дня письменника (03 березня)***

Цикл заходів «Ода письменникам»

- ***До Дня української писемності і мови***

Цикл заходів «Рідна мова з пісні і любові»

- * ***Декада «Шануймо мову українську, як найбагатше надбання своє!» (05.11 – 14.11);***

3.3.4. Популяризація світової історії, культури, літератури

Цикл «Знаменні дати діячів історії, культури, літератури, мистецтва»

• *До Дня слов'янської писемності і культури*
«Із сивої глибини віків беруть початок наші мови»

• *Цикл «НАТО – Україна: сьогоднішня Альянсу»*

• *Цикл до Дня Європи «Україна: курс на європейські цінності»*

* *Місячник «Україна – це Європа, і так має бути завжди» - (13.05 – 13.06);*

- флешмоб «Єдність в різноманітності»;
- вікторина, опитування «Яку країну для проживання ти б вибрав?»;
- фотосесія з літературними героями;
- майданс «Танцюємо разом»;
- конкурс малюнку на асфальті «Барви Європи»;
- книжкова виставка «Україна в Європейському просторі: своя серед своїх?»;
- перегляд кіно просто неба "Шедеври сучасного європейського кіно";

* Робота Пункту європейської інформації в ЦМПБ

3.3.5. Розвиток бібліотечного краєзнавства. Розвиток культур національних меншин

• *Краєзнавчі читання «Донеччино моя, життя мого любов!» (січень - грудень)*

- Робота сектора краєзнавства ЦМПБ;
- Робота бібліотеки ім. В. Маяковського як центру краєзнавства;

- Продовження роботи над електронною «Енциклопедією відомих людей Краматорська» (на сайті ЦМПБ);
- Створення віртуальних виставок-персоналій, виставок-презентацій місцевих авторів;
- Проведення літературних мультимедійних подорожей, мультимедійних слайд-шоу тощо;
- Розробка та проведення віртуальних екскурсій містом;
- Конкурс на кращий малюнок «Громада очима дітей»;
- Віртуальна історія «Видатні гості у Краматорську» тощо.

Цикли заходів:

- до річниці визволення м. Краматорська від фашистських загарбників «Пам'ятаємо! Вишановуємо! Дякуємо!»
- до Дня визволення міста 05.07.2014 р. «Нам життя зберегли і країну захистили»
- Тиждень до Дня міста - «Тут моє коріння, дерево родинне» (21.09 – 27.09)
- Цикл «Розвиток культур наменшин» (бібліотечне обслуговування етнічних груп у місті)

**Поради ДЦБ ім. О. Пушкіна:*

Творча програма «Краєзнавча мозаїка» - для вихованців дитячих садків музична година, пізнавальна година «Ось це майстри!», «Професії наших прадідусів», «Як грали в старовину», конкурс виробів, конкурс інсценівок тощо.

Прем'єри, презентації книг краєзнавчої тематики.

3.3.6. Розвиток творчих здібностей та хобі інтересів відвідувачів бібліотек

* Робота гуртків, клубів, творчих об'єднань, виставки творчих робіт тощо.

**Поради ДЦБ ім. О. Пушкіна:*

Рекомендується в бібліотеках оформляти книжково-ілюстративні виставки. Наприклад: «Снігова казка», «Йде зима-чарівниця», «Зима прийшла срібляста», «Бібліотека Діда Мороза», «Карнавал героїв дитячих книжок», «Вернісаж зимової періодики» і т.д. Протягом усіх канікул для читачів можна організувати перегляди фільмів і мультфільмів зимової тематики.

Новорічний квест «Пошуки Діда Мороза». (учасникам гри потрібно відшукати мішок з подарунками і самого Діда Мороза. Бібліотека готує завдання: загадки, пазли, питання новорічної вікторини та ін.)

Акція «Читаємо в Новий рік, а потім весь рік!». В рамках акції організувати ігротеку «Снігові гри», міні-конкурс на найкрасивішу сніжинку або ялинку, привітань та побажань). Зробити оголошення: «Все читачі, які прийшли в бібліотеку і взяли книги в новому році, виберуть самі номер для свого формуляра і отримають солодкі сюрпризи».

«Бібліомагічний салон», де всі бажаючі зможуть познайомитися з різними гороскопами, витягнути пророкування з магічного мішечка і, звичайно, поворожити

Квест «Різдвяні пригоди в бібліотеці». В ході гри діти збирають листівку, на якій вказано таємне місце, де захована скринька з дорогоцінними каменями (цукерками). Виконуючи завдання, учасники знайомляться з традицією святкування Різдва Христового, відповідають на питання Різдвяної вікторини, розгадують ребуси, відповідають на загадки-сніжинки від літературних героїв

Різдвяні посиденьки, дозволять дізнатися про старовинні різдвяні забави, пограти, заробити солодкий або невеличкий приз.

Майстер-клас «Різдвяні чудеса творимо самі», з виготовленням різдвяного ангелика або листівки.

Творча майстерня «Фантазери». Програма занять з учнями 1-5 класів, передбачає навчання художнім навичкам роботи з папером, фарбами, виготовлення різних виробів (аплікація, оригамі, об'ємні вироби з паперу, панно, малюнки тощо).

Інтерактивне читання «КнигоТеатр» для дітей від 0 до 5 років: об'єднанні різні форми діяльності та спілкування: можна малювати, сміятися і плакати, голосно говорити і навіть співати, приміряти на себе різних героїв і образи, описані в книгах.

IV. Розвиток та збереження ресурсів бібліотеки

4.1. Комплектування фонду бібліотеки на різних носіях інформації

- * Проводити вивчення читацького попиту для якісного формування бібліотечного фонду

4.2. Обробка видань

4.3. Вивчення складу та використання бібліотечного фонду

Загальносистемне:

- вивчення стану фонду статистичним методом за 2019 рік (січень 2020 р.);
- вивчення використання літератури розділ Мовознавство. Українська мова УДК – 811.161.2; ББК – 81.2Укр
- вивчення використання фонду періодичних видань (листопад 2020 р.).

4.4. Збереження бібліотечного фонду

Здійснити переоблік бібліотечних фондів:

- Бібліотека ім. І. Франка – I кв.
- Бібліотека ім. М. Светлова – II кв.
- Бібліотека ім. М. Коцюбинського – III кв.
- Бібліотека-філія № 2 ім. В. Маяковського – IV кв.
- перевірки цінної літератури – бібліотеки-філії № 3 та № 19 – II кв.

V. Інформаційне та довідково-бібліографічне обслуговування. **Інформатизація бібліотечних процесів**

5.1. Інформаційні ресурси. Інформаційні пошукові системи

**** Формування та розвиток електронних ресурсів:***

- «Електронний каталог» (доповнення, редагування) – обсяг;
- ЕБД «Край», «Місьцеве самоврядування» (доповнення, редагування) – обсяг;
- Повнотекстові ЕБД: (назви);
- Тематичні електронні папки: (назви);
- Фактографічні ЕБД: (назви);
- Адресно-фактографічні ЕБД (краєзнавчі): (назви);
- Збереження баз даних забезпечуватиметься шляхом копіювання інформації з:
 - БД «Читач», «ЕК», «Періодика», «Край», «Місьцеве самоврядування» (під час оновлення надходжень) на зовнішній носій і в архів на сервері – щоденно (ЦМПБ);
 - з АРМ «Секретар», «Документи ЦСПБ» важливої інформації в архів на сервері ЦМПБ – один раз на рік;

**** Впровадження АІБС ІРБІС в бібліотеках ЦСПБ:***

- надання консультаційної допомоги щодо встановлення і настроювання ПЗ АІБС ІРБІС – за необхідності;
- навчання користувачів АІБС ІРБІС роботі з експорту та імпорту старих і нових БД – за необхідності;
- резервування і відновлення даних в АІБС ІРБІС – щомісяця;
- Надавати консультаційну допомогу в:
 - налагодженні ПЗ на бібліотечних АРМ – за замовленнями;
 - встановленні ОС на бібліотечних АРМ і підключенні периферійних пристроїв – за замовленнями;
 - налагодженні АРМ користувачів ІРБІС – за замовленнями;
 - створенні і наповненні бібліотечних сторінок в соціальних мережах – за замовленнями;

*** Адміністрування та супроводження локальної комп'ютерної мережі (ЛКМ):**

- підтримка та удосконалення ЛКМ в ЦМПБ, ДЦБ, бібліотеках-філіях;
- забезпечення якісної роботи бібліотечних АРМ шляхом підтримки та оновлення ліцензійного ПЗ;
- підтримка безперервної роботи клієнтських місць АБІС ІРБІС;
- під'єднання до сервера «ІРБІС» нових клієнтських місць АБІС ІРБІС;
- системне адміністрування АРМ ЦМПБ;
- архівування та збереження інформації бібліотечних БД в локальній мережі – щомісяця;
- забезпечення захисту інформації в ЛКМ, на машинних носіях АРМ шляхом встановлення антивірусного ПЗ і своєчасного оновлення;
- створення резервної копії бібліотечної програми і збереження даних на серверній АРМ;
- редагування розділів «Відеоматеріали», «Фото» на сервері ЦМПБ;
- видалення тимчасових файлів і чистка жорстких дисків і реєстру АРМ ЦМПБ – щомісяця;

*** Адміністрування та розвиток веб-сайту ЦМПБ, ДЦБ ім. О. Пушкіна, бібліотечних блогів, сторінок бібліотек в соціальних мережах (розписати роботу)**

- **Робота Центру вільного доступу до Інтернету ЦМПБ:**
- Робота з Web-сайтом ЦМПБ www.lib-krm.org
- Робота на сайті «Об'єднаної віртуальної довідкової служби» (<http://www.chl.kiev.ua>)
- **Робота Інтернет-центру ДЦБ ім. О. Пушкіна:**
- Робота з Web-сайтом ДЦБ ім. О. Пушкіна <http://book-house.org>

5.2. Впровадження та розвиток інформаційних технологій для задоволення потреб користувачів

**** Продовжити:***

- здійснення пошуку тематичної інформації в Інтернет за замовленням – (показати загальний обсяг – наприклад 450);
- робота зі складання тематичних веблітографічних списків – кількість списків;
- надання консультативної допомоги користувачам при роботі в Інтернет, пошуку інформації – кількість консультацій;
- обробка бібліотечної електронної пошти, здійснювати зворотній зв'язок – кількість загальна;
- виконання віртуальних довідок – кількість;
- здійснювати електронну доставку документів – кількість відправлень.

**** Надання консультаційної допомоги:***

- для проходження ЗНО;
- в системі електронних дошок оголошень;
- для дистанційного навчання;
- для спілкування в соціальних мережах;
- для оформлення в дошкільні заклади дітей;
- в системі «Електронний щоденник» тощо;
- продовжити навчання незахищених верств населення основам комп'ютерної грамотності (груп).

**** Організація тренінгів з:***

**** Е-урядування:***

- продовжити навчання користувачів основам електронного урядування (кількість тренінгів).

**** Е-демократія:* (кількість тренінгів):**

- знайомство з державною системою електронних звернень громадян до органів державної влади та органів місцевого самоврядування;
- допомога в пошуку роботи на єдиному порталі Державної служби зайнятості;
- подання скарг або звернень до органу пенсійного фонду України;
- доступ до особових рахунків комунальних служб та оплата комунальних платежів;
- звернення громадян до міського голови через електронну приймальню;
- доступ до нормативних актів Краматорської міської ради.

*** *Е-освіта:***

- огляд сайтів навчальних закладів, що надають послуги дистанційної освіти;
- можливості електронного подання заяви на вступ до навчальних закладів;
- можливості всеукраїнської освітньої мережі «Щоденник.ua»;
- використання Інтернет-ресурсів для підготовки до ЗНО і пробного тестування.

*** *Е-культура:***

- знайомство з електронними ресурсами бібліотек міста (доступ до ЕК);
- замовлення електронних документів он-лайн через електронні сервіси бібліотек України;
- можливості замовлення квитків на концерти, вистави, кіносеанси в закладах культури України;
- знайомство з електронними бібліотеками тощо.

*** *Е-комерція:***

- резервування та придбання проїзних пасажирських документів;

- можливості використання послуг інтернет-магазинів, аптек;
- електронна бухгалтерська звітність;
- поштові перекази, платежі, повідомлення на сайті «Укрпошти» тощо.

* ***Виконання довідок за допомогою ресурсів Інтернету і власних БД*** – загальна кількість.

* ***Використання презентаційних пакетів з метою реклами електронних продуктів, наприклад:***

- портал державних послуг: зміст і структура
- електронні сервіси житлово-комунальної сфери
- послуги охорони здоров'я онлайн
- електронні послуги недержавних організацій тощо.

* ***«Бібліотека і влада: інформаційне забезпечення»***

- Інформаційні потреби користувачів будуть задовольнятися шляхом поповнення власних БД: (перелік);
- За допомогою електронних ресурсів підготувати і провести: (презентації місцевих ресурсів, он-лайн огляди тощо);
- Діяльність пункту доступу громадян до офіційної інформації (ПДГ) - (план на рік, з кількісними та якісними характеристиками).

* ***Продовжити роботу з модернізації та технічної підтримки комп'ютерного парку (конкретизувати, що саме необхідно, в реальних обсягах).***

5.3. Документні ресурси. Довідково-бібліографічний апарат

* ***Система каталогів і картотек.***

- Продовжити ведення: (перелік усіх каталогів, картотек, плановий обсяг їхнього поповнення, кількість нових рубрик тощо);

- Продовжити ведення тематичних папок-досьє тощо (конкретизувати).

5.4. Система довідково-бібліографічного обслуговування:

- здійснювати довідково-бібліографічне обслуговування користувачів відповідно до їх запитів (кількість довідок);
- провести вивчення інформаційних потреб користувачів за допомогою аналізу виконаних бібліографічних довідок – 2 рази на рік.

Провести:

- дні інформації, у тому числі і про нові надходження (кількість);
- інформаційні години, огляди тощо;
- наочне оформлення (рекламні виставки нових надходжень тощо).

-

**** Здійснювання індивідуального та групового інформування:***

- кількість абонентів індивідуальної інформації;
- кількість повідомлень для абонентів індивідуальної інформації;
- кількість абонентів групової інформації;
- кількість повідомлень для абонентів групової інформації.

**** Формування інформаційної культури користувачів:***

Провести: (бібліоквести, бібліотечні уроки, бесіди-консультації, бібліографічні ігри тощо).

**** Створення джерел бібліографічної інформації.***

Підготувати і видати: (бібліографічні досьє до ювілеїв письменників, краєзнавців; списки про нові надходження; тематичні бібліографічні огляди в ЗМІ; рекомендаційні списки літератури; інформаційні буклети краєзнавчої тематики; інформаційні листки тощо).

** Інформаційно-бібліографічна підтримка запитів користувачів з краєзнавства* (робота сектору краєзнавства ЦМПБ та краєзнавчої бібліотеки ім. В. Маяковського)

VI. Партнерство і співробітництво

6.1.Продовжити розвиток соціального партнерства шляхом координації роботи та співпраці з громадськістю:

- органами місцевого самоврядування – кількість договорів
- державними органами соціального забезпечення та обслуговування –
- комітетами самоорганізації населення –
- підприємствами –
- закладами культури –
- закладами освіти –
- молодіжними організаціями –
- національними громадськими організаціями –
- громадськими організаціями, що опікуються проблемами соціально незахищених верств населення –
- громадськими об'єднаннями, творчими спілками –
- ЗМІ –
- громадськими організаціями жінок –
- дошкільними закладами –
- позашкільними закладами –
- тощо.

VII. Професійний розвиток бібліотекарів

7.1. Рада при директорі

План роботи Ради при директорі централізованої системи публічних бібліотек на 2020 рік

№ п/п	Тематика	Терм. викон.	Хто готує	Відповідальний
1	2	3	4	
1.	Результати роботи централізованої системи публічних бібліотек м. Краматорська за 2019 рік та перспективи 2020 року	06.02	Помоз О.Г.	Помоз О.Г.
1.1.	Виконання Рішення №10 Ради при директорі від 06.06.2019 р. Виконання Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» (бібл.-філ. № 13 ім. І. Франка)	06.02	Труш Н.В., Резнік В.В.	Помоз О.Г.
1.2.	Забезпечення врегулювання майнових відносин із користувачами, пов'язаних із бібліотечним обслуговуванням згідно «Правил користування ЦМПБ та бібліотеками-філіями ЦСПБ» від 08.11.2018 р. в бібл.-філ. № 17 ім. А.Чехова	06.02	Щукіна М.Ф. Безсмертна О.В.	Помоз О.Г.
2.	Виконання Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» бібліотекою-філією № 3 ім. В.Короленка	19.03	Хімич О.В., Вірко Н.Г., Дорошенко І.Б. Лісіченко О.М.	Помоз О.Г.
2.1.	Звіт про роботу провідного бібліотекаря бібліотеки - філії №9 ім. М. Коцюбинського Григор'ян К.С. за 2018-2020 роки.	19.03	Кириленко Т.М. Григор'ян К.С.	Помоз О.Г.
2.2.	Соціально-вагома характеристика доукомплектування фондів бібліотек системи. Робота сектору обмінно-резервного фонду ЦМПБ	19.03	Безсмертна О.В., Максимова А.Б.	Помоз О.Г.
3.	Виконання Рішення №8 Ради при директорі від 18.04.2019 р. «Про	23.04	Горлова О.М., Потоцька	Помоз О.Г.

	ефективність роботи бібліотеки-філії № 7 ім. М.Некрасова»		Т.М.	
3.1.	Практичні аспекти використання ігрових технологій у роботі з користувачами відділу обслуговування ЦМПБ	23.04	Левченко О.О., Андріянова О.Ю., Подпала І.І.	Помоз О.Г.
3.2.	Організація масової та індивідуальної роботи з національно-патріотичного виховання дітей та молоді у бібліотеці-філії № 5 ім. У.Громової	23.04	Фалько О.А., Осадчук В.П.	Помоз О.Г.
4.	Обстеження діяльності роботи дитячої бібліотеки-філії №19 ім. М. Рибалка за 2015-2020 рр.	04.06	Шпит Л.М., Стрючкова Н.Д., Загребельна А.М. Кириленко Т.М.	Помоз О.Г.
4.1.	Практика залучення позабюджетних коштів шляхом надання додаткових платних послуг, спонсорська допомога бібліотек-філій № 6 ім. Т.Г.Шевченка, № 11 ім. Л.Українки	04.06	Коротких О.І., Шульцева Н.А.	Помоз О.Г.
4.2.	Про впровадження ефективних форм роботи в бібліотеці-філії № 2 ім. В.Маяковського з популяризації правових знань	04.06	Кузьменко А.М., Азарова Т.М.	Помоз О.Г.
5.	Діяльність бібліотек із задоволення інформаційних, освітніх, культурних та інших потреб користувачів через систему формування довідкового апарату (бібл.-філ. № 8 ім.М.Светлова, ДЦБ ім. О.Пушкіна)	10.09	Шипілова Т.В., Бахман Г.Л.	Помоз О.Г.
5.1.	Бібліотека-філія № 18 ім. С.Єсеніна як Центр активності місцевої громади для задоволення інформаційних потреб користувачів свого мікрорайону обслуговування та покращення свого іміджу	10.09	Кириленко Т.М.	Помоз О.Г.

5.2.	Формування, зберігання та використання бібліотечних фондів у бібліотеці-філії № 12 ім. П. Мирного	10.09	Лісіченко О.М.	Помоз О.Г.
6.	Затвердження учбових планів підвищення кваліфікації бібліотечних працівників ЦСПБ на 2021 рік	05.11	Кириленко Т.М.	Помоз О.Г.
6.1.	Навчання користувачів навичкам роботи з цифровими інструментами та безперервна освіта у Інтернет-центрі ЦМПБ	05.11	Шульцева Н.А.	Помоз О.Г.
6.2.	Затвердження плану роботи Ради при директорі на 2021 рік	05.11	Помоз О.Г.	Помоз О.Г.
6.3.	Затвердження плану роботи ЦСПБ на 2021 рік (основні показники)	05.11	Зав. структ. підрозд. ЦСПБ	Помоз О.Г.
6.4	Звіт про роботу головного бібліотекаря відділу обслуговування ЦМПБ Левченко О.О за 2019-2020рр.	05.11	Левченко О.О.	Помоз О.Г.

ПЛАН

виробничих нарад

1. Підсумки роботи структурних підрозділів за I квартал, півріччя, 9 місяців (09.04, 09.07, 08.10);
2. Підготовка бібліотек до роботи в осінньо-зимовий період 2020-2021рр. (09.07);

7.2. Методично-інноваційна діяльність

*** Форми підвищення професійної кваліфікації**

- *У тому числі участь в обласних заходах*

**План підвищення кваліфікації бібліотечних працівників ЦСПБ
та інших відомств м. Краматорська на 2020 рік**

№ п/ п	Теми заходів	Форма	Категорія спеціалістів	Дата	Місце прове- дення	Кільк- учас	Відповідальн
1.	Школа комп'ютерної грамотності	Школа	Бібл. спеціалісти ЦСПБ	23.01 12.03 16.04 14.05 18.06 17.09 15.10 12.11 10.12	ЦМПБ	15	Шульцева Н.А. Лісіченко О.М.
2.	Нестандартні методи залучення дітей до читання	Семінар- тренінг	Бібл. спеціалісти шкільних бібліотек (1 підгрупа 2 підгрупа)	29.01 05.02	ЦМПБ	15	Шульцева Н.А. Лісіченко О.М.
3.	Етико - моральний аспект культури бібліотечного спілкування	Професійна година	Бібл. спеціалісти ЦСПБ	20.02	ЦМПБ	20	Кириленко Т.М.
4.	Корисні інтернет - сервіси для ефективної діяльності сучасного бібліотекаря	Семінар- тренінг	Бібл. спеціалісти шкільних бібліотек (1 підгрупа)	18.03	ЦМПБ	15	Шульцева Н.А. Лісіченко О.М.
5.	Проектна діяльність - важлива складова бібліотеки та професійного зростання бібліотекарів	Виїзний семінар	Бібл. спеціалісти ЦСПБ	02.04	ДЦБ	25	Бахман Г.Л. Кириленко Т.М.

6.	Бібліотека: місце традицій, простір інновацій	Бібліотечний візит	Бібл. спеціалісти ЦСПБ	21.05	Бібл. - філ. №6	25	Кириленко Т.М. Садова С.І.
7.	Створення фірмового стилю та інформаційний дизайн в бібліотеках	Семинар-тренінг	Бібл. спеціалісти ЦСПБ	11.06	ЦМПБ	20	Лісіченко О.М.
8.	Бібліотекар як учасник процесу читання	Професійне спілкування	Бібл. спеціалісти ЦСПБ	08.10	ЦМПБ	20	Кириленко Т.М.
9.	Атестація	Атестація	Бібл. спеціалісти ЦСПБ	19.11	ЦМПБ		Лісіченко О.М. Кириленко Т.М.

7.4. Охорона праці

7.4. Ресурсно-економічний розвиток ЦСПБ

З ювілеєм, шановні колеги!

<i>Чабанова Антоніна Анатоліївна</i>	<i>27.01.1960</i>	60
<i>Рибалка Іван Михайлович</i>	<i>20.01.1955</i>	65
<i>Коротких Олена Іванівна</i>	<i>15.03.1970</i>	50
<i>Стрючкова Наталія Дмитрівна</i>	<i>21.05.1955</i>	65
<i>Віденєва Ганна Борисівна</i>	<i>11.05.1960</i>	60
<i>Борисенко Марина В'ячеславівна</i>	<i>16.05.1970</i>	50
<i>Коваленко Світлана Михайлівна</i>	<i>22.06.196</i>	55
<i>Потоцька Тетяна Миколаївна</i>	<i>07.06.1970</i>	50
<i>Григор'ян Каріне Сергіївна</i>	<i>13.07.1955</i>	65

<i>Бондаренко Тетяна Олександрівна</i>	<i>31.07.1955</i>	<i>65</i>
<i>Матвєєва Олена Владиславівна</i>	<i>02.07.1965</i>	<i>55</i>
<i>Кириленко Тетяна Миколаївна</i>	<i>29.09.1970</i>	<i>50</i>
<i>Вичужаніна Тетяна Олексіївна</i>	<i>08.09.1955</i>	<i>65</i>
<i>Булава Світлана Володимирівна</i>	<i>12.10.1975</i>	<i>45</i>
<i>Дмитренко Ольга Іванівна</i>	<i>12.11.1970</i>	<i>50</i>
<i>Пряхіна Аліна Василівна</i>	<i>10.11.1970</i>	<i>50</i>

БІБЛІОТЕКИ - ЮВІЛЯРИ

65 років від дня заснування бібліотеки ім. В. Маяковського – вересень (1955)

50 років від дня заснування бібліотеки ім. П. Мирного – вересень (1970)

35 років від дня заснування бібліотеки ім. С. Єсеніна – вересень (1985)